

פרי ההזרעה בישראל בתשכ"ה

שנת תשכ"ה היתה שנת התקדמות ניכרת בעומד הפרים באגודות ההזרעה ; סרו מהמגמה של צימצום בעדר הפרים וגדלה העתודה של פרים צעירים שהועמדו במבחן.

טבלה 1. התפתחות עדר הפרים במשך השנים

גיל הפרים	1.10.59	1.10.60	1.10.61	1.10.62	1.10.63	1.10.64	1.10.65
מעל 5¾ שנים	20	19	21	20	22	14	18
5¾-5¼ שנים	57	58	55	47	49	53	62
ס"ה	77	77	76	67	71	67	80

בסקר זה לא נכללו עגלים, שנולדו בשנת 1965 ; האגודות רכשו 23 עגלים יילודי 1964 (און — 13, השרות — 10).

במשך תשכ"ה יצאו 10 פרים (און — 8, השרות — 2). 2 מבין 10 פרים אלו יצאו מפאת עקרות (שומר ותקוע). רוב הפרים יצאו בגלל עודף בפרים בדוקים ברמה בינונית ; בין אלה שהוצאו — 2 פרים שזכו בזמנם בפרסים : בר ותמזן ; למעשה, אף לא אחד מהפרים שיצאו גרם לכשלונות כלשהם בטיפוח.

הסיבה העיקרית ליציאת ארבעה פרים היתה — קצב גדילה בלתי מספיק של בניהם : חמדן, חיר, אלפא ודמון. 2 פרים הוצאו בגלל מבנה עטין בלתי רצוי של בנותיהם : צמד ורשף ; ורק 2 פרים בגלל תנובה ירודה של הבנות : קין ובר.

טבלה 2. היציאה של פרים לפי הסיבות

חלב	גודל גוף	עטין	עקרות	שונות	מתו	זיקנה	ס"ה
בשנים תש"ך-תשכ"ד	23	15	6	10	6	2	10
תשכ"ה	2	4	2	2	—	—	10
ס"ה ב־6 שנים	25	19	8	12	6	2	10

במשך 6 שנים יצאו 52 פר מטעמי בירור ו־30 פר מתוך הכרת. הוצאת הפרים מטעמי בירור, היא־היא שמקדמת את ההשבחה בעדרינו.

טבלה 3. עומד הפרים ביום 1.10.65

(לפי האגודות ושנות ההולדת)

הקבוצה	שנות ההולדת	און	השרות	ס"ה
קשישים	עד 1955	—	3	3
בדוקים מבוגרים	1956/7	2	3	5
בדוקים צעירים	1958/9	5	1	6
בגיל מבחן	1960	2	2	4
לפני המבחן	1961	7	7	14
באמצע ההמתנה	1962/3	16	9	15
צעירים	1964	13	10	23
ס"ה		45	35	80

יש לצפות שהודות למיכון נוכל לבחון בשנת 1966 את הקבוצה של יילודי 1961 ולהוסיף דם חדש לקבוצות הבדוקים.

שתי האגודות הרחיבו בשנה הנדונה את הבייפרים במידה ניכרת והיקפם מתקרב לגודל הרצוי והמתוכנן.

המשימה לעתיד היא — השגת מאקסימום ברירה ע"י מחזור מהיר של פרים. אם פר יועבר להמתנה בגיל $1\frac{1}{4}$ שנה — הוא יעמד למבחן בגיל $4\frac{1}{2}$ שנים בקירוב, ורוב הפרים יסולקו לפני גיל 5. בשני הבייפרים עם מקומות ל-100 ראש, אפשר לקלוט 20-24 עגל בכל שנה ולהוציא מדי שנה כ-18 פר מטעמי סלקציה (לפי האומדן של יציאה הכרחית — 6 פרים בשנה). 18 פר בשנה לסלקציה זהו שיעור כפול מהממוצע ב-6 השנים האחרונות ודבר זה יאפשר להוציא גם את כל הפרים הבינוניים.

ראובן בריינר

שוב על הזבל הנוזלי

הגני בא להעיר בקצרה על מאמרו של פרופ' זיפרט שנתפרסם במשק הבקר והחלב, חוברת 76.

1. השיקול אם מובטח פיצוי להשקעה זו (להתקנת רצפת-חריצים) ע"י חיסכון בעבודה ובפרד נעשה בחו"ל וגם בארץ והתוצאה ברורה: עדיפות לשיטת הזבל הנוזלי.

2. הנחתו של פרופ' זיפרט שהזבל הנוזלי זקוק להבשלה לא אושרה עדיין באף מחקר או ניסיון (שימו לב: פרופ' זיפרט מניח — לא מבסס ולא מוכיח!). ועל הנחה זו שלא אושרה הוא בונה את התורה שלו.

כל אמצעי אגרוטכני, ששימושו מופרז, וממילא — גם גודש בהגשת כמויות גדולות של זבל נוזלי, עלול לגרום לתקלות. כך, למשל, הגשה חד-פעמית של שלוש מאות ק"ג גפרת-אמון לדונם עלולה להביא לצריבת והשמדת העשביה במרעה. השאלה היא על כן: מהו גודש הנוזלי? בהמלצות מחו"ל נמסר על 4 מ"ק זבל נוזלי (מלא, לא מדולל) למרעה בשנה, הניתנים ב-2-3 מנות. בתנאי הארץ, בחקלאות האינטנסיבית שלנו, כשהשדות מקבלים כמויות גדולות של מים בהמטרה והגידולים נהנים מיום ארוך (כמות גדולה של אור), יתכן ואפשר להגדיל את הכמות. אך רק מהניסיון נלמד על הכמויות המאקסימליות היעילות.

4. רגישות הבקר להינגעות במחלות מדבקות במקרה שהוא ניזון במספוא (פרופ' זיפרט איננו מוכיר שבמקרים אלה המזון בא אך ורק מהמרעה) שגדל באדמה מזובלת בזבל נוזלי נבע מהשגיאות שנעשו בעבר ולא מעצם השיטה.

5. כשלונות בשימוש בזבל נוזלי, כשרמת המשקעים היתה קטנה, ידועים. למרות זאת שיטה זו מתפשטת גם באיזורים מעוטי-גשמים. הדבר מתאפשר, או ע"י דילול מוגבר במים, או ע"י הנחת שיטה ההמטרה המלאכותית (במים).

הרושם הכללי ממאמרו של פרופ' זיפרט הוא שהמחבר "הצליח" לרכז נימוקים וטענות שלא התעמק בתוכם ורובם מיושנים. ולכן הוא מטעה.

א. ארדיטי

14.11.65

הודעות ומודעות

▲ חי הברון יענה לפונים אליו במשרד ההתאחדות בכל יום א' בשבוע בשעות 10-13, וביום ד' — בשעות 8-13. ההודעה שנתפרסמה באחד הדו"חות על ביקורת התנובה בקשר עם הביקורים אצל הנ"ל היתה מוטעית, ואת החברים הסליחה.

▲ מזכירות ההתאחדות פונה בבקשה לחברים, שאת פניותיהם למדריכי ההתאחדות יערכו אך ורק באמצעות המשרד, ובכל פנייה לביקור דחוף יציינו גם את הסיבה.

▲ משק רמת-יוחנן מציע למכירה אקדח לשתילת הורמונים, כמות מסוימת של הורמונים, וכן מלחציים לסירוס עגלים.

▲ משק פלמ"חים מציע למכירה 2 יחידות דה-לאוואל מדגם 0.5, משאבת וואקום ומניף-חלב (מילק-ליפט).

▲ „השרות" להורעה מעוניין ברכישת עגלי רבייה, בני הפרים „עדי" ו„נצר", שגולדו אחרי אוגוסט 1965. אמהות העגלים, שתהיינה מבין המצטיינות בעדרן בתנובת החלב וב-2% שומן של לא פחות מ-3.2, את ההצעות יש לשלוח לפי הכתובת הבאה: השרות להורעה מלאכותית, ראשון-לציון, ת.ד. 31.